

תקנון אתיקה - קרימינולוגים קליניים

המסמך כתוב בלשון זכר אך מכוון לקרימינולוגים קליניים ולקרימינולוגיות קליניות גם יחד.

נערך על ידי חברי וועדת האתיקה של האגודה לקרימינולוגים קליניים בישראל:

דויד כהן, ד"ר טל כרמי-קציר, ד"ר ענת סולומון-אשד, התשע"ב

תוכן

1	חלק ראשון : הקדמה
1	מטרה והיקף
1	מונחים והגדרות:
2	שימוש בתקנון האתיקה
2	חלק שני : כללי האתיקה
2	אחריות ויושרה
2	כשירות
3	הדרכה
3	מערכת-היחסים עם מקבל השירות
6	סודיות
6	יחסים מיניים
7	שיטות והליכים
8	פרסום עצמי
8	התקשרויות ציבוריות
9	מערכת-יחסים בין עמיתים
9	מחקר ופרסום
10	סוף דבר

חלק ראשון: הקדמה

מטרה והיקף

מטרת מסמך זה הינה ליצור קוד של עקרונות אתיקה המיועדים ספציפית לקרימינולוגים קליניים, שאינו עומד בסתירה לחוקי האתיקה של מקצועות הטיפול (החלים על כל מטפל ו/או קלינאי באשר הוא) ו/או לחוקי מדינת ישראל. הקוד מפרט את טיבה ואופייה של פרקטיקה מקצועית אתית החלה על קרימינולוגים קליניים. המטרה היא להבהיר, לתחום ולהעלות קווי יסוד בהתנהגות אתית במסגרות העיסוקים השונים של קרימינולוגים קליניים באשר הם, בכל תחום או תת-תחום של קרימינולוגיה קלינית. בכל מקרה של סתירה בין העקרונות המובאים במסמך זה לבין חוקי מדינת ישראל, חוקי המדינה הם שיקבעו את התנהלותו של הקרימינולוג הקליני.

מונחים והגדרות:

1. האגודה לקרימינולוגים קליניים בישראל הינה הארגון המייצג של הקרימינולוגים הקליניים בישראל (להלן: "האיגוד"), הפועל כארגון מקצועי בלתי-תלוי. תחומי פעילותו הם: ייצוג וקידום סקטור הקרימינולוגים הקליניים בישראל; רישום בפנקס הקרימינולוגים הקליניים בישראל¹; בניית תוכניות אקדמיות רלבנטיות; ייצוג בפני גורמים ציבוריים בנוגע לסוגיות כגון חקיקה, שכר ומעמד הקרימינולוג הקליני; שמירה על אתיקה מקצועית בעבודת הקרימינולוגים הקליניים כמו גם שמירה על זכויות החברים בו; איתור משרות רלבנטיות לתחום הקרימינולוגיה הקלינית; בניית ימי עיון, כנסים וסדנאות מקצועיים.
2. עקרונות האתיקה שיוצגו בהמשך מתייחסים לעוסקים במלאכה, כפי שמוגדר בתקנון, המופיע באתר האינטרנט של האיגוד, בכתובת:
http://www.criminology.co.il/site/detail/detail/detailDetail.asp?detail_id=364554
העקרונות האתיים המופיעים במסמך זה, אינם חלים על קרימינולוגים שאינם קרימינולוגים קליניים כהגדרתם בתקנון האגודה.
3. העקרונות האתיים המופיעים במסמך זה מחייבים כל קרימינולוג קליני, חבר באיגוד, וחלים על כל התקשרות של קרימינולוג קליני עם "מקבל שירות"; מקבל שירות בסעיף זה: מי שהגיע לקרימינולוג קליני או הופנה אליו לצורך טיפול, ייעוץ, הערכת מסוכנות או אבחון (בין אם הגיע מרצונו, בין אם בהתניה שיפוטית, בין אם בקהילה, בין אם בבית-סוהר ובין אם בבית-חולים פסיכיאטרי) וכל מי שמבקש או שמבקשים בעבורו התערבות קלינית. כמו כן, ההגדרה מתייחסת למודרך, למקבל שירות של מודרך ולסטודנט.

¹ "פנקס הקרימינולוגים הקליניים" - מאגר אנשי מקצוע, שהוקם על-ידי האגודה לקרימינולוגים קליניים, באמצעות המועצה ובו נכללים בצורה דיפרנציאלית קרימינולוגים קליניים מומחים-מדריכים, קרימינולוגים קליניים מומחים, קרימינולוגים קליניים טרם מומחיות וקרימינולוגים קליניים שאינם מומחים.

שימוש בתקנון האתיקה

הקרימינולוג הקליני יכיר את כללי האתיקה, יפעל להפצתם במסגרת תפקידיו, יעקוב אחר שינויים ועדכונים בהם ויפעל על-פיהם בכל תחומי עבודתו המקצועית. בכל מקרה של ספק באשר לתחולה של כלל מכללי האתיקה, או להפרתו, יש להתייעץ עם ועדת האתיקה של האגודה באשר להתנהגות האתית הראויה. הקרימינולוג הקליני ישתף פעולה עם הליכי ועדת האתיקה וייענה לפניויותיה. חוסר שיתוף פעולה הוא כשלעצמו מהווה הפרה אתית.

חלק שני: כללי האתיקה

אחריות ויושרה

1. הקרימינולוג הקליני מחויב לספק שירותים (כגון אבחון, הערכה וטיפול) באופן ההולם את הסטנדרטים הגבוהים ביותר של המקצוע. מצופה ממנו לשאת באחריות על התנהלותו המקצועית ועל התנהלותם המקצועית של הכפופים לו או הנמצאים תחת הדרכתו.
2. הקרימינולוג הקליני ידאג להבטיח שהשימוש הנעשה בשירותים שהוא מספק, כמו גם בתוצרים של שירותים אלו יהיה הוגן, אחראי ובהתאם לעקרונות המופיעים בתקנון זה.
3. על הקרימינולוג הקליני להכיר בכך שערכיו, אמונותיו, נטיותיו, תכונותיו, רגשותיו, צרכיו, נתוניו, מגבלותיו, מערכות-יחסיו וקונפליקטים אישיים שלו - עלולים לפגוע ביעילותו המקצועית. בהתאם לכך, עליו לנסות ולוודא כי הללו לא יפגעו בעבודתו. במידה ויזהה סכנה של פגיעה במקצועיות עבודתו, עליו להימנע ממתן שירות; במידה וכבר החל במתן שירות, עליו להשעות את עצמו, להסביר למקבל השירות את הבעיה ולהפנות את הטיפול במקרה לאיש מקצוע אחר.
4. על הקרימינולוג הקליני לדבוק בעקרונות היושר, המקצועיות והכנות, לחתור לאובייקטיביות ולהיצמד לעקרונות הללו בעת מתן שירות.
5. הקרימינולוג הקליני יהיה מודע להבדלים אישיים ותרבותיים-חברתיים בין בני-אדם. בעבודתו עם אוכלוסיות מרקעים שונים, הנ"ל יתאים ככל האפשר את שיטות עבודתו לאפיונים ולצרכים המיוחדים של כל אדם.

כשירות

1. הקרימינולוג הקליני יספק שירותים בתחומים בהם רכש ידע, מיומנות, תרגול ולימוד הולמים בלבד. במקרים בהם תחום העיסוק דורש רישוי או הכרת מעמד, לא יפעל ללא ההכרה, ההסמכה, התעודה או המינוי הנדרש. קרימינולוג קליני החסר מיומנות לביצוע התערבות קלינית ספציפית נדרשת, יפנה את מקבל השירות לאיש מקצוע מתאים. בתחומים מקצועיים, בהם אין סטנדרטים מוכרים להכשרה, ינקוט הקרימינולוג הקליני צעדים אחראיים על-מנת ללמד, להבינם וליישם.
2. על הקרימינולוג הקליני לנקוט מאמצים על-מנת לשמר את מיומנותו המקצועית. לצורך כך, עליו להתעדכן במידע מקצועי ומדעי בתחום פעילותו, להתעדכן בכללי האתיקה ובחוקים הנוגעים לעבודתו המקצועית ולהסתמך על ידע זה בכל תחומי עיסוקו המקצועיים.

3. התנהלות בהליכים משפטיים :

- א. הקרימינולוג הקליני יהיה אחראי לדעת ולהבין, ברמה בסיסית וסבירה, את הסטנדרטים המשפטיים והמקצועיים החלים עליו כמומחה בהליכים משפטיים.
- ב. הקרימינולוג הקליני יכיר את הזכויות האזרחיות של הצדדים בהליכים המשפטיים בהם משתתף כמומחה וינהל את התנהגותו המקצועית באופן כזה שלא יצמצם את ו/או יאיים על זכויות אלה.
- ג. במקרה בו הקרימינולוג הקליני נדרש להגיש חוות-דעת או תצהיר לבית-משפט, או נקרא למתן עדות בבית-משפט, הוא מחויב להציג את גבולות יכולותיו/כישוריו המקצועיים ו/או האקדמיים, את הרקע העובדתי (כגון, ידע, מיומנות, תרגול, הכשרה והשכלה) ואת הרלבנטיות של רקע זה לכישוריו כמומחה בנושא הנדון, למעט אם הוא פועל מתוקף מינוי והסמכה שהוגדרו בחיקוק, המכשירים אותו לעסוק בתחום ייחודי, המפורט בחוק.
- ד. הקרימינולוג הקליני יחזיק תעודות המעידות על הכשרתו ועל הסמכתו המקצועית ויציג אותן על-פי דרישת מקבל השירות או בא כוחו.

הדרכה

1. קרימינולוג קליני ישאף לעבוד בכפוף להדרכה. במידה ואינו מקבל הדרכה קבועה, והוא נתקל בבעיה מקצועית ו/או נפשית הקשורה למקרה ספציפי, יתייעץ עם עמית או עם מדריך מהתחום הרלבנטי.
2. קרימינולוג קליני-מדריך ייתן עזרה וגיבוי מרביים בעבודה, בהדרכה ובהשתלמות למתמחים ולסטודנטים העובדים תחת פיקוחו המקצועי ו/או האדמיניסטרטיבי.
3. קרימינולוג קליני המדריך אנשי מקצוע, ידאג להבהרת גבולות האחריות הקשורים להדרכה.
4. קרימינולוג קליני לא ימסור חוות-דעת מקצועית על מי שנמצא תחת הדרכתו, מבלי שהמודרך קרא את חוות הדעת טרם מסירתה לאחר.

מערכת-היחסים עם מקבל השירות

1. הקרימינולוג הקליני ישתמש בשפה המובנת למקבל השירות בכל הנוגע להסברים אודות השירות הניתן, לכללים ולנהלים הכרוכים בו ו/או למסקנות שהסיק לגביו. הקרימינולוג הקליני יספק מידע זה באופן ההולם את הסטנדרטים המקצועיים והמשפטיים.
2. במידה ומקבל השירות אינו שולט בעברית ברמה המאפשרת הבנת ההסבר כאמור בסעיף הקודם והקרימינולוג אינו שולט בשפת-האם של מקבל השירות, ידאג הקרימינולוג הקליני להסתייע במתורגמן (דהיינו, מתורגמן מקצועי או איש מקצוע טיפולי השולט בעברית ובשפה המדוברת של מקבל השירות). במידה ומתן השירות כרוך בהעברת שאלונים, ידאג שאלו יהיו בשפתו של מקבל השירות.
3. במהלך ייעוץ מקצועי ראשוני עם מקבל השירות או עם בא-כוחו, על הקרימינולוג הקליני ליידע את אותו אדם או את בא-כוחו באשר לגורמים העשויים להשפיע על החלטתו לקבל את השירות. גורמים אלה כוללים :
 - א. סך ואופן התשלום לשירותים המקצועיים הצפויים.

- ב. פעולות, מחויבויות ומערכות-יחסים מקצועיות או אישיות קודמות ונוכחיות, העלולות להוביל לניגוד אינטרסים.
- ג. תחומי הכישורים המקצועיים של הקרימינולוג הקליני וגבולותיהם.
4. קרימינולוג קליני לא יספק שירותים מקצועיים לצדדים בהליך משפטי על בסיס 'תשלומים מותני תוצאות' (Contingency fees).
5. קרימינולוג קליני המרוויח חלק נכבד מהכנסתו באמצעות תשלום בעבור שרות פרטי (Fee for service) יעשה כמיטב יכולתו להציע חלק מסוים משירותיו המקצועיים ללא תשלום (Pro bono) או יפחית את בסיס השכר אם וכאשר האינטרס הציבורי או רווחת הלקוח עלולים להיפגע בשל מחסור במקורות פיננסיים.
6. במידה ומקבל השירות ייקלע לקושי כלכלי העלול להשפיע על המשך קבלת השירות, על הקרימינולוג הקליני לדון בכך עימו בהקדם האפשרי ולסייע לו, ככל הניתן, במציאת פתרונות אפשריים.
7. במידה ומקבל השירות לא ישלם כמוסכם בעבור השירותים שקיבל, יהווה הדבר הפרת חוזה. במקרה כזה רשאי הקרימינולוג הקליני לנקוט אמצעים, לרבות אמצעים משפטיים, כדי לגבות את שכרו. נקיטת אמצעים כאלה לאחר אזהרה, אינה מהווה הפרה של תקנון האתיקה.
8. קרימינולוג קליני יזהה ניגוד אינטרסים פוטנציאלי במערכות-יחסים כפולות עם צדדים בהליך המשפטי ויחזור למזעור השפעתם:
- א. קרימינולוג קליני יימנע מלספק שירותים מקצועיים לצדדים או באי-כוחם בהליך המשפטי, שעימם הוא חולק מערכות-יחסים אישיות ו/או מקצועיות.
- ב. קרימינולוג קליני לא ייתן חוות-דעת, אשר יש בה כדי להשפיע על התוצאה בהליכים משפטיים מכל סוג, אודות אדם בו טיפל בעבר, אלא אם חלפו לפחות שלוש שנים מאז סיום הטיפול. אין מניעה כי יטפל באדם אודותיו כתב בעבר חוות-דעת, אלא אם הדבר נאסר בחוק.
- ג. סיכום טיפול או סטאטוס אינם נחשבים כחוו"ד. ניתן להעביר דו"ח על טיפול, אך הקרימינולוג הקליני יבהיר שלא מדובר בחוו"ד של מומחה ניטרלי.
9. קרימינולוג קליני לא ינצל התקשרות מקצועית לשם קבלת טובות הנאה.
10. קרימינולוג קליני לא יבקש המלצות ממקבל שירות.
11. קרימינולוג קליני מחויב ליידע את מקבל השירות באשר לזכויותיו החוקיות בכל הנוגע לשירות המבוקש, להליכים העתידיים לבוא ולשימוש האפשרי בכל תוצר של שירותיו.
 - א. במידה שהשירות ניתן בעקבות יוזמתו של מקבל השירות, יקבל הקרימינולוג הקליני הסכמה מדעת ממקבל השירות, או מבא כוחו טרם יחל במתן שירותיו. במידה ומקבל השירות אינו מעוניין להמשיך בתהליך (לאחר שעודכן באופן מלא בנוגע למטרות, לשיטות ולשימוש הצפוי במתן השירות המבוקש), יחדל הקרימינולוג הקליני מלספק את השירות עד לקבלת הסכמה מדעת ויחזיר ללקוח את הכסף ששילם עבור שירותיו.
 - ב. במידה וקרימינולוג קליני מספק שירות (חוות-דעת או עדות מומחה) לפי דרישת החוק או לפי צו בית-משפט ומקבל השירות מסרב להיבדק, ישתדל הקרימינולוג הקליני לקבל את סירובו בכתב ויציין את עובדת הסירוב בחוות-הדעת או בעדות המתבקשת.

- ג. הקלטה ו/או צילום ו/או צפייה במראה חד-כיוונית וכן נוכחותו של אדם נוסף בעת מתן השירות, יתאפשרו רק לאחר השגת הסכמת מקבל השירות, או באי כוחו, אלא אם כן הדבר מחויב על פי צו בית משפט.
- ד. במצבים בהם למקבל השירות אין יכולת לספק הסכמה מדעת לשירות המבוקש, הקרימינולוג הקליני יעדכן את הגורם הרלבנטי (בא כוחו של מקבל-השירות, אפוטרופוס, וכדומה) בטיבו ובאופיו של השירות הצפוי, טרם יחל בעבודתו. במידה וגורם זה מתנגד למתן השירות או להליך הכרוך בו, הקרימינולוג הקליני לא יספק את השירות; במידה שהשירות נדרש על-פי חוק או על-פי צו בית-משפט ובא-כוחו של מקבל השירות מסרב לבדיקה, ישתדל הקרימינולוג הקליני לקבל את סירובו בכתב ויציין את עובדת הסירוב בחוות-הדעת או בעדות המתבקשת.
- ה. במצבים בהם מקבל השירות הינו קטין שהוריו מסוכסכים, פרודים או גרושים- יש לקבל מראש, בכתב או בעל-פה את הסכמת שני ההורים למתן השירות. במידה ואין אפשרות ליצור קשר עם אחד ההורים או עם שניהם, יש לפנות ליועץ המשפטי של המוסד שבמסגרתו ניתן השירות או ליועץ המשפטי של האיגוד.
12. לא ישתמש קרימינולוג קליני בתוצרי שירותיו לצרכי מחקר (שמתבצע תוך כדי מתן השירות), מבלי לקבל הסכמה מדעת ממקבל השירות. במידה והקרימינולוג הקליני עורך מחקר כזה, לאחר קבלת הסכמה מדעת, יודא כי טיב השירות הניתן למקבל השירות לא ייפגם כתוצאה מעריכת המחקר.
13. מעבר לכך, קרימינולוג קליני לא ישתמש בתוצאות שירות שנתן, למטרות אחרות, שלא הוסכם עליהן מלכתחילה, בלי כתב ויתור מפורש המתיר לו לעשות כן על-ידי מקבל השירות או בא כוחו, אלא אם הוא מחויב לעשות זאת על-פי חוק.
14. במידה שמקבל שירות מחליט להחליף את נותן השירות (קרי: הקרימינולוג הקליני), יסייע לו הקרימינולוג הקליני, ככל האפשר, באיתור איש מקצוע חלופי.
15. במידה שתתגלה סתירה בין הסטנדרטים המקצועיים של הקרימינולוג הקליני לבין דרישות החוק או הוראת בית-המשפט, הקרימינולוג הקליני מחויב לפעול על-פי הנחיות החוק או הוראת בית-המשפט. אם הוא סבור, שהכללים האתיים, מונעים ממנו לפעול על-פי החוק, יפנה לקבלת ייעוץ משפטי ויודיע על כך לבית-המשפט.
16. במידה ונציג המשטרה מורה לקרימינולוג קליני לפעול בניגוד לכללי אתיקה או לסטנדרטים מקצועיים, או בניגוד לחוק, יתעד זאת הקרימינולוג הקליני ויפנה לקבלת ייעוץ משפטי.
17. קרימינולוג קליני יסיים מתן שירות מקצועי כאשר ברור בצורה סבירה לפי שיקול דעתו המקצועי שמקבל השירות אינו זקוק עוד לשירות, כאשר אין למקבל השירות תועלת ממנה, כאשר הסתיים החוזה ביניהם, כאשר מקבל השירות ביקש להפסיק, או בגלל מגבלות כספיות – אלא אם מתן השירות ניתן על פי חוק או על פי הוראה של בית משפט. במקרים כאלו ידווח הקרימינולוג לגורם הרלוונטי ובמגביל יפנה לקבלת ייעוץ משפטי.
18. לפני הפסקת הקשר המקצועי מסיבה כל שהיא (כאמור בסעיף הקודם, או בהפסקה זמנית, כגון עקב חופשה), למעט אם הדבר נמנע עקב התנהגות מקבל השירות, ידון הקרימינולוג הקליני עם מקבל השירות על אודות משמעות סיום קבלת השירות. במידת האפשר, הקרימינולוג הקליני, על פי שיקול דעתו, יספק למקבל השירות ייעוץ מתאים לפני הסיום ו/או יציע לו אנשי מקצוע חליפיים למתן השירות.

19. קרימינולוג קליני הנותן שירות ללקוח במסגרת ציבורית, ונוצר צורך בהתערבות נוספת או משלימה, הניתנת מחוץ למסגרת הציבורית, יפנה את מקבל השירות למסגרת מתאימה ולא יספק לו שירות זה בעצמו, אלא במקרים חריגים, באישור מיוחד של הממונים עליו במסגרת הציבורית כפוף לנהלים המקובלים.

סודיות

1. קרימינולוג קליני נדרש להיות מודע לדרישות החוק הנוגעות לשמירה על זכויותיו של מקבל השירות באופן כללי ועל הזכות לסודיות בפרט, בעיקר לדרישות המגבילות זכות זו ומחייבות העברת מידע אודותיו לגורמים שונים.
- א. קרימינולוג קליני ייצר וישמר הן מערכת אחזקת תיקים והן תקשורת מקצועית המגנה על זכויותיו של מקבל השירות.
- ב. קרימינולוג קליני יבטיח פיקוח על תיקים ומידע הנוגעים למקבלי שירותיו באופן הולם. קרימינולוג קליני יעביר את המידע הרלבנטי רק בכפוף לדרישות המעוגנות בחוק, לצו בית-משפט או להסכמת מקבל השירות.
- ג. קרימינולוג קליני ישמור על זכותו של מקבל השירות לסודיות גם לאחר מותו של הלה.
- ד. קרימינולוג קליני ייערך לאפשרות של הפסקת עבודתו באופן מתוכנן או פתאומי וידאג לסידורים הנאותים לשמירה על המידע שצבר, לאחר הפסקת עבודתו.
2. קרימינולוג קליני יידע את מקבל השירות בנוגע לזכויותיו, בעיקר לזכותו על שמירת סודיות או על כל מגבלה המתייחסת אליה. זאת, באמצעות אמירה מפורשת ומתועדת.
3. קרימינולוג קליני יספק, במידת האפשר, למקבל השירות, לבא כוחו או לאפוטרופוס שלו, נגישות לכל מסמך שנוצר במסגרת השירות המבוקש על-ידי נותן השירות. ראוי להדגיש כי לא כל הערכה, אבחון, או חוות-דעת הנכתבת אודות אדם, הינה רכוש של אדם זה. זאת ועוד, במקרים מסוימים לא ניתן להעביר את חוות-הדעת או הערכה למקבל השירות. במידה ומתעורר ספק בנושא זה, יש לפנות לקבלת יעוץ משפטי.
4. קרימינולוג קליני ישמור על סודיות גם ביחס למידע אישי הקשור באופן עקיף למתן השירות.

יחסים מיניים

1. קרימינולוג קליני לא ינהל מערכת-יחסים אינטימית, זוגית ו/או מינית עם מקבל שירות, עם קרובי משפחתו של מקבל השירות ו/או עם 'אחרים משמעותיים' של מקבל השירות. בנוסף, קרימינולוג קליני לא ינהל מערכות-יחסים מסוג זה עם סטודנטים, כפיפים ומודרכים. כל זאת למשך שלוש שנים מתום הקשר המקצועי.
2. קרימינולוג קליני לא ייתן שירות מקצועי לאדם עימו ניהל מערכת-יחסים אינטימית, זוגית ו/או מינית בעבר וזאת אם טרם חלפו שלוש שנים מתום מערכת-היחסים.
3. קרימינולוג קליני לא יבצע פעולה העשויה להתפרש כהטרדה מינית כמפורט בחוק למניעת הטרדה מינית.

שיטות והליכים

1. קרימינולוג קליני יעקוב אחר הספרות המקצועית ויתעדכן בהתפתחויות מדעיות, מקצועיות ומשפטיות בתחום עיסוקו. כמו כן, ישתמש בידע מקצועי בהתאם לסטנדרטים קליניים ומדעיים מקובלים, בבחירתו בשיטות איסוף נתונים ובמגוון הליכים למטרות הערכה, אבחון, טיפול, ייעוץ או מחקר.
2. קרימינולוג קליני יתעד בחוות-דעת, באבחון או בהערכה פורנזית את המידע עליו התבסס בהסקת מסקנותיו. כאשר הוא מסתמך על נתונים או על מידע שנאסף על-ידי אחרים, יציין את מקורות המידע הרלבנטיים.
3. קרימינולוג קליני יימנע מבחירה מוטה בשיטות עבודה ו/או בהליכים ספציפיים, העלולה להשפיע על תוצרי עבודתו, בשל כך שקיבל או שצפוי לקבל רווח כספי או רווחים אחרים.
4. קרימינולוג קליני לא יספק שירותים פורנזיים מקצועיים לנאשם, או לכל צד אחר בהליך המשפטי, לפני שוידא שהנ"ל מיוצג על-ידי עורך-דין וכי הושלמו כל חובות הדיווח הנוגעות לנאשם, למעט מקרים בהם בהליך המשפטי נקבע אחרת. כשהשירותים הפורנזיים ניתנים בעקבות צו בית-משפט והלקוח אינו מיוצג על-ידי עורך-דין, הקרימינולוג הקליני יעשה מאמץ סביר לידע את בית-המשפט אודות הבעייתיות האתית שבכך, לפני מתן השירותים.
- א. למרות האמור לעיל, קרימינולוג קליני יכול לספק שירותי חירום בתחום בריאות-הנפש לנאשם טרם משפט, לפני הגעתו של צו בית-משפט או לפני מינוי עורך-דין לנאשם, במקרים בהם יש לו בסיס סביר להאמין ששירותי חירום אלה נדרשים לצורך שמירה על הבריאות הנפשית של הנאשם וכאשר היעדר מתן שירותים אלה, עלול ליצור סיכון כלשהו של נזק לנאשם או לזולתו. עם זאת, במידה ויש לנאשם עורך-דין, על הקרימינולוג הקליני ליידע אותו באשר לשירותים הניתנים.
- ב. קרימינולוג קליני המספק שירותי חירום כמתואר בסעיף א', ישתדל להימנע ממתן שירותים פורנזיים מקצועיים נוספים לנאשם.
5. קרימינולוג קליני יהיה מודע לכך שככל אדם אחר, הוא עלול להיות מושפע מפרסומים בתקשורת, משמועות, או ממידע לא מבוסס אחר המגיע אליו בדרכים שונות. היות ועל הקרימינולוג הקליני להקפיד על מתן שירות אובייקטיבי ומקצועי, הוא יעשה כמיטב יכולתו למזער ולאיין את השפעתו של כל מידע בלתי קביל. לכן, במהלך מתן שירות לא יאסוף קרימינולוג הקליני מידע מסוג זה.
6. קרימינולוג קליני לא יכלול בחוות-הדעת או בעדות המומחה כל מידע שאינו חיוני לחוות-הדעת או לעדות, אלא אם נדרש לעשות זאת לפי חוק או לפי הוראת בית-משפט.
7. במידה וקרימינולוג קליני נדרש לתת חוות דעת או עדות על אדם מבלי שבדק אותו בדיקה קלינית, יציין בחוות הדעת כי לא נערכה בדיקה ויציין את הנסיבות שהביאו למתן חו"ד באופן זה.
8. למעט במקרים דחופים, קרימינולוג קליני לא ייתן שירותים דרך הטלפון, האינטרנט ו/או דרך אמצעי תקשורת אחרים, כגון ביצוע בדיקה באמצעות שיטה הידועה כוידאו-קונפרנס.

פרסום עצמי

1. קרימינולוג קליני יציג עצמו באמצעות תחום מומחיותו המוכר על-ידי משרד הבריאות ועל-ידי מספר הרישום שהוענק לו על-ידו. זהו נוסח הזיהוי שיופיע על כל מסמך מקצועי מטעמו: קבלות, חשבוניות, נייר עם סמל מסחרי (לוגו), כרטיס ביקור, חותמת וכיו"ב.
2. בעת פרסום עצמו ושירותיו, בכל אמצעי פרסום ותקשורת, קרימינולוג קליני יקפיד על ההנחיות הבאות:
 - א. לא יפרסם מידע שיש בו כדי להטעות את הציבור ו/או לפגוע בכבוד המקצוע.
 - ב. לא יפרסם דברי זלזול או השמצה ולא ישלול כשירותו או ניסיונו של קרימינולוג קליני או של מטפל אחר.
 - ג. לא יקח חלק בפרסום הכולל שבח למיומנותו, לידיעותיו ולכשירותו המקצועית, אלא יסתפק בציון עובדתי של פרטי הכשרתו, ניסיונו וידיעותיו בתחומים מקצועיים.
 - ד. לא ישתמש בפרסומת בדמותם, בשמם, בכינויים, בתמונתם ובתצלומם של בני-אדם שהם כביכול מטופלים או אנשי מקצוע.

התקשרויות ציבוריות

1. קרימינולוג קליני לא יתבטא בפומבי בכל תחום שהוא מעבר לתחום המומחיות והכשירות שלו.
2. קרימינולוג קליני יעשה מאמץ סביר להבטיח שתוצרי שירותו כמו גם הצהרותיו הפומביות ועדותו המקצועית ינוסחו באופן כן, ישר וברור, בהתחשב במאפיינים וביכולות של קהל מאזיניו. במידה שנעשה שימוש בלתי הולם בתוצרי המקצועיים ו/או ניתנה להם פרשנות מוטעית, ינקוט הקרימינולוג הקליני צעדים סבירים לתקנם.
3. קרימינולוג קליני יכיר בכך שתפקידו הציבורי כמומחה בבית-משפט או כמומחה המייצג את המקצוע, מטיל עליו אחריות ייחודית להוגנות ולדיוק בהצהרותיו הציבוריות. במידה שהנ"ל נדרש לבקר שירותים מקצועיים ו/או כישורים של מומחה אחר או של צד אחר בהליך המשפטי, יציג את המחלוקת המקצועיות תוך התייחסות הוגנת ומדויקת לנתונים, לתיאוריות, לסטנדרטים ולדעות שהועלו על-ידי המומחה ו/או הצד האחר בהליך המשפטי.
4. קרימינולוג קליני יימנע ממתן הצהרות ציבוריות מפורטות (מחוץ לבית-המשפט) בנוגע להליך משפטי בו הוא מעורב או היה מעורב, אלא אם נדרש לעשות כן על-פי חוק או שקיבל אישור מגורם מוסמך.
5. בעת מתן עדות, קרימינולוג קליני מחויב להציג את ממצאיו, מסקנותיו, ראיותיו או תוצרים מקצועיים אחרים שלו, ללא דופי. עקרון זה כולל הצגה יעילה של הנתונים והנמקת המסקנות אליהן הגיע. קרימינולוג קליני לא יציג את ראיותיו בצורה מסולפת ולא יימנע מהצגת ראיות המנוגדות לעמדתו או חותרות תחתה.
6. קרימינולוג קליני יהיה מודע לכך שתפקידו העיקרי כמומחה בבית-המשפט הוא לסייע בהבנת עדותו. כעד מומחה, עליו לדעת שתצפיותיו ומסקנותיו המקצועיות מובחנות מעובדות, מדעות וממסקנות משפטיות ולהיערך להסברת הקשר בין עדותו לבין הסוגיות והעובדות המשפטיות.

מערכת-יחסים בין עמיתים

1. קרימינולוג קליני יגלה יחס סולידארי וקולגיאלי כלפי עמיתיו למקצוע וישתף עימם פעולה. כמו כן, ינסה ליצור ולשמר יחסי הבנה וכבוד הדדי עם אנשי מקצוע מתחומים אחרים. כל זאת במטרה להיטיב עם מקבל השירות ולהועיל לו.
2. קרימינולוג קליני לא יחווה דעתו בכתב על מיומנותו המקצועית של כל איש מקצוע עימו יש או היו לו קשרים מקצועיים, אלא אם נדרש לכך על-פי חוק, על פי החלטת בית משפט, ו/או התבקש לעשות כן על-ידי איש המקצוע עצמו. עצם כתיבת חוות דעת כזו תובא לידיעת איש המקצוע אודותיו נכתבה בטרם הועברה לאחר, אך אין חובה להעביר את חוות הדעת עצמו אלא כנדרש לעשות זאת על פי חוק או צו של בית משפט.
3. במידה וקרימינולוג קליני מבחין בהפרות של כללי האתיקה המקצועית על-ידי עמיתיו, יפעל בדרכים אתיות על-מנת למנוע או לצמצם נזק אפשרי לעמיתיו ולמקבלי שירותיהם, לרבות פניה לוועדת האתיקה, תוך יידוע העמיתים על כך.
4. קרימינולוג קליני לא יקבל תשלום עבור תיווך והפניית מקבל שירות מהגורם אליו נעשתה ההפניה.

מחקר ופרסום

1. קרימינולוג קליני העורך מחקר במסגרת מוסד רפואי או אוניברסיטאי ידאג לקבל אישור מוועדת הלסינקי ו/או מועדת האתיקה של אותו מוסד.
2. קרימינולוג קליני העורך מחקר באופן עצמאי, יפעל בהתאם לכללים הרשומים בהמשך פרק זה ללא קבלת אישור מוועדת האתיקה של האגודה; זאת, למעט במקרים המפורטים להלן, בהם עליו לפנות לוועדת זו ולקבל אישור לביצוע המחקר:
 - א. כאשר המשתתף במחקר הינו קטין, חוסה, חסר-ישע או כל אדם אחר שלא מסוגל לתת הסכמה מדעת או שקיים חשד סביר שאינו מסוגל לכך.
 - ב. כאשר מדובר בניסוי קליני בבני-אדם.
 - ג. כאשר מדובר בניסוי בבעלי-חיים.
 - ד. כאשר קיים חשד שעריכת הניסוי עלולה לפגוע באופן כלשהו במשתתפי המחקר.
3. קרימינולוג קליני יקפיד על כללי האתיקה המקצועיים, כמפורט בהמשך מסמך זה, בעת ביצוע מחקר הנערך על-ידו או על-ידי אחרים הנמצאים תחת פיקוחו ויגן על כבודם ועל פרטיותם של משתתפי המחקר.
4. קרימינולוג קליני לא ייתן שירות מלכתחילה בכוונה להשתמש בתוצריו לצרכי מחקר או פרסום, מבלי לקבל הסכמה מדעת ספציפית למחקר או לפרסום הללו ממקבל השירות. הקרימינולוג הקליני ידאג שהסכמה מדעת ספציפית זו תינתן על-ידי המשתתף במחקר מרצונו החופשי, מבלי שניתן יהיה לחשוש שניתנה כתוצאה מעמדת כוח של הקרימינולוג הקליני כלפי המשתתף.
5. קרימינולוג קליני ישתמש בשפה המובנת למשתתפי המחקר, יסביר להם על אופי המחקר וישיב על שאלותיהם. עליו להציג למשתתפים את הגורמים המרכזיים העשויים להשפיע על רצונם להשתתף במחקר ולהבהיר להם שהם רשאים לסרב להשתתף או לפרוש מהמחקר. הסכמת המשתתפים תתועד בצורה הולמת.

6. כאשר משתתפי המחקר הם סטודנטים או כפיפים, הקרימינולוג הקליני ישקיע מאמץ מיוחד להגן עליהם מתוצאות שליליות אפשריות של סירוב להשתתף במחקר או פרישה ממנו.
7. כאשר משתתפי המחקר אינם מסוגלים לתת הסכמה מדעת למחקר מסיבה כלשהי, ישיג הקרימינולוג הקליני אישור להשתתפותם מאדם המוסמך לכך על-פי חוק.
8. הקלטה ו/או צילום ו/או צפייה במראה חד-כיוונית וכן נוכחותו של אדם נוסף בעת ביצוע מחקר, יתאפשרו רק לאחר השגת הסכמת משתתפי המחקר, או באי כוחם.
9. קרימינולוג קליני יימנע מהצעת תמריצים בלתי-הולמים לשם השגת הסכמה להשתתף במחקר.
10. קרימינולוג קליני יזקוף לזכותו רק עבודה שביצע או שתרים לביצועה וכן יימנע מלזקוף לזכותו עבודה שלא הוא ביצע.
11. בפרסום מדעי, ההגדרה של כותב עיקרי תשקף את התרומה המדעית של הנוגעים בדבר, ללא קשר לסטאטוס האקדמי או המוסדי שלהם. בהקשר זה, סטודנט יצוין ככותב ראשי במאמר שבו משתתפים מספר כותבים, במידה והמאמר מבוסס על עבודת הדוקטורט שלו או על עבודת הגמר שלו לשם קבלת התואר 'מוסמך', אלא אם ויתר על כך.
12. קרימינולוג קליני יוכל להשתמש בדיעבד בתוצרי השירות שסיפק, לצרכי מחקר או פרסום, גם אם לא ביקש הסכמה מדעת ממקבל השירות דאז, במידה והמידע יוצג באופן שאינו מאפשר זיהוי של משתתפי המחקר; זאת, באמצעות Anonymisation (עילום שם) ומחיקת כל פרט מזהה של משתתפי המחקר; ו/או במידה והמידע יוצג באמצעות הצגת נתונים סטטיסטיים ואפיונים של קבוצות, ללא כל הצגה של נתונים לגבי משתתף ספציפי.
13. אם הקרימינולוג הקליני ביקש ממקבל השירות הסכמה מדעת להשתמש בתוצרי השירות שסיפק והלה סירב – לא ישתמש הקרימינולוג הקליני בתוצרי השירות כלל, גם לא בדיעבד במועד מאוחר יותר.

סוף דבר

14. טובים השנים, מן-האחד: אֲשֶׁר יֵשׁ-לָהֶם שְׂכָר טוֹב, בְּעַמְלָם. כִּי אִם-יִפְלוּ, הָאֶחָד יִקִּים אֶת-חֲבֵרוֹ; וְאֵילוּ, הָאֶחָד שְׁיִפּוֹל, וְאֵין שְׂנִי, לְהַקִּימוֹ... וְאִם-יִתְקַפּוּ, הָאֶחָד--הַשְּׁנַיִם, יַעֲמְדוּ נִגְדָּו; וְהַחוּט, הַמְשֻׁלֵּשׁ, לֹא בְמַהֲרָה, יִנְתַּק (קוהלת ד': ט, י, י"ב).
- ניסינו כמיטב יכולתנו לערוך תקנון אתי שיתן פתרון הולם למגוון תרחישים העשויים או עלולים להתעורר בפרקטיקה היומיומית של הקרימינולוג הקליני. עם זאת, אנו מודעים לכך שהמציאות עולה על כל דמיון וסביר להניח שבמהלך עבודתו ייתקל הקרימינולוג הקליני במצבים שלא צפינו ושלא באים על פתרון בתקנון. במצבים כאלה, או בכל מצב בו חש הקרימינולוג הקליני שהוא זקוק לסיוע, לא יהסס לאמץ את דבריו של קוהלת, ולהתייעץ עם אמית. בדרך זו גם יהיה לו שכר טוב בעמלו וגם יוכל ביתר שאת לנמק ולתת הסבר על מעשיו במידה ויישאל, יהיה קשה יותר להצדיק טענות או תביעה נגדו או להפילו.